

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku
im. Josepha Conrada-Korzeniowskiego

80-806 Gdańsk
ul. Targ Rakowy 5/6

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Instrukcję wykonał:

Marian Welenc

*Specjalista ds. bhp i ppoż.
WiMBP w Gdańsku*

Zatwierdzam:

Gdańsk, czerwiec 2025 r.

SPIS TREŚCI

I. WARUNKI OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU, SPOSOBU UŻYTKOWANIA, ZASADY OGÓLNE	str. 3
II. OKREŚLENIE WYPOSAŻENIA W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE I GAŚNICE ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM.....	str. 8
III. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA..	str. 12
IV. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA.....	str. 13
V. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU, W TYM ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW, Z PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI.....	str. 20
VI. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM, JEŻELI TAKIE PRACE SĄ PRZEWIDYWANE.....	str. 21
VII. ZADANIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRACOWNIKÓW ORAZ CZYNNOŚCI ZABRONIONE W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ	str. 23
VIII. PLANY OBIEKTU (Z RZUTAMI KONDYGNACJI – ZAŁ. A-F) WRAZ Z JEGO USYTUOWANIEM W TERENIE PRZYŁĘGŁYM.	str. 26

I. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU, SPOSOBU UŻYTKOWANIA, ZASADY OGÓLNE.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności: (art. 4. 1. Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 188)

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Podstawą opracowania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego jest § 6.1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 822 z późn. zm.).

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego zawiera :

- warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem;
- sposób poddawania przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
- sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi;
- sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi;
- zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

TABELA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI

Lp.	Data aktualizacji instrukcji	Podpis osoby aktualizującej instrukcję bezpieczeństwa pożarowego	Przedmiot aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego

Do zapoznawania się z niniejszą Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego i przestrzegania jej ustaleń zobowiązany jest każdy pracownik Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku, Targ Rakowy 5/6 oraz najemcy i pracownicy firmy wykonującej prace zlecone, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko.

Niniejsza instrukcja jest swoistą formą „inwentaryzacji” w zakresie ochrony przeciwpożarowej budynku WiMBP w Gdańsku.

CHARAKTERYSTYKA POŻAROWO TECHNICZNA OBIEKTU

Budynek WiMBP w Gdańsku położony jest przy Targu Rakowym w Gdańsku. Od frontu budynek przylega do ulicy Targ Rakowy, od południowego wschodu przylega do budynku biurowego i poczty. Od tyłu podwórze budynku i część wschodnia graniczy z terenami kolejowymi, na którym wybudowano sieć sklepów „Forum Gdańsk”. Funkcje podstawowe obiektu to: czytelnie, magazyny książek, pracownie bibliotekarskie, pomieszczenia administracyjne biblioteki, pomieszczenia techniczne, e-biblioteki.

Dane podstawowe budynku WiMBP.

- kubatura budynku: **16 393,00 m³**
- powierzchnia zabudowy – **742,86 m²**
- powierzchnia całkowita – **4 950 m²**
- powierzchnia użytkowa – **3 958 m²**
- powierzchnia całkowita piwnicy – **742,86 m²**
- ilość kondygnacji – **5 nadziemnych i 1 podziemna**
- wysokość budynku – **23,70 m**

Z uwagi na wysokość budynek został zakwalifikowany do grupy budynków średniowysokich (SW).

Natomiast z uwagi na przeznaczenie budynku kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi **ZL III**. Garaż z zapleczem stanowi **PM**. Na poszczególnych kondygnacjach przewiduje się możliwość przebywania około 25 osób. Łączna ilość zatrudnionych w budynku to około 90 osób. Liczba czytelników w jednym czasie to około 30 osób. W budynku nie występują pomieszczenia przeznaczone dla ponad 50 osób.

Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych.

W obiektach nie występują pomieszczenia ani przestrzenie zagrożone wybuchem.

Podział obiektu na strefy pożarowe.

Strefa 1 Istniejąca pomniejszona o strefy wyznaczone w poziomie piwnicy, **ZL III** obejmująca wszystkie kondygnacje nadziemne o powierzchni 3 385,6 m²;

Strefa 2 Część **ZL III** (piwnica): W części wydzielono 3 pomieszczenia (2 magazyny książek i archiwum) o obciążeniu ogniowym $Q \geq 4000 \text{ MJ/m}^2$

Strefa 3 Część **PM**: $Q \leq 500 \text{ MJ/m}^2$ (piwnica)

Klatka schodowa na poziomie piwnicy wydzielona pożarowo.

Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych.

Budynek zaprojektowano i wykonano w klasie „B” odporności pożarowej. Elementy budowlane budynku spełniają zatem następujące klasy odporności ogniowej:

- główna konstrukcja nośna R 120, NRO
- biegi i spoczniki R 60, NRO
- stropy REI 60, NRO
- ściany zewnętrzne EI 60, NRO
- ściany wewnętrzne EI 30, NRO
- konstrukcja dachu R 30, NRO
- przekrycie dachu RE 30, NRO

R – nośność, E- szczelność, I – izolacyjność

NRO – elementy nierozprzestrzeniające ognia

Konstrukcja nośna:

- słupy stalowe z dwuteownika 260 obudowane cegłą pełną oraz tynkiem na siatce, podciągi stalowe obudowane o mniejszym boku 35 cm – R 120, NRO.

Ściany wewnętrzne i zewnętrzne konstrukcyjne:

- z cegły pełnej o grubości 28 cm i 59 cm obustronnie otynkowane – REI 120, NRO.

Stropy międzykondygnacyjne:

- gęstożebrowe typu Ackermanna – REI 60, NRO.

Strop na ostatnią kondygnację:

- konstrukcja drewniana belkowa ze ślepy, pułapem z izolacją z wełny mineralnej gr. 10 cm. z deskowaniem od góry oraz tynkiem cementowo wapiennym od dołu – REI 30 nie spełnia wymagań w zakresie rozprzestrzeniania ognia.

Strop nad piwnicą:

- żelbetowy płytowy o grubości 40 cm z otuliną zbrojenia $a=2$ cm- REI 120.

Ściany wewnętrzne:

- z cegły dziurawki o grubości od 9 cm do 15 cm – EI 30 i EI 60, NRO.

- w zabudowie lekkiej na profilach stalowych z obustronną pojedynczą płytą GKF o grubości 12,5 mm i wypełnieniem wełną mineralną – EI 30, NRO.

Schody:

- żelbetowe monolityczne – REI 60, NRO.

Dach:

- konstrukcja drewniana kryta dachówką ceramiczną – brak klasy odporności ogniowej.

Instalacje.

- elektryczna (230 V) – główny wyłącznik prądu wskazuje plan ewakuacyjny
- wodociągowa
- kanalizacji deszczowej
- odgromowa
- telefoniczna
- logistyczna komputerowa
- sygnalizacyjna alarmu pożarowego SAP
- oświetlenia ewakuacyjnego
- centralnego ogrzewania
- wentylacja grawitacyjna węzłów sanitarnych

Warunki ewakuacji, oświetlenie awaryjne (ewakuacyjne i zapasowe).

Długości przejść ewakuacyjnych nie przekraczają dopuszczalnych przez przepisy techniczno - budowlane długości 40 m. **Długości dojsć ewakuacyjnych** nie przekraczają odległości 20 m, dopuszczalnej przez przepisy techniczno - budowlane dla poziomego odcinka drogi ewakuacyjnej.

Klatka schodowa – zastosowano wydzielenie klatki schodowej jako jedynej drogi ewakuacyjnej w postaci ścian aluminiowych przeszklonych z drzwiami EI-30. Klatka schodowa posiada system oddymiania.

Szerokość biegów i spoczników klatki spełniają wymagania przepisów techniczno – budowlane (szerokość biegów min 1,2 m; szerokość spoczników min. 1,5 m). Schody klatki posiadają klasę odporności ogniowej R 60.

Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych (korytarzy) wynoszą co najmniej 1,4 m, a wysokość co najmniej 2,2 m.

Szerokość drzwi do pomieszczeń z wyjątkiem drzwi z klatki prowadzących do wyjścia na zewnątrz posiadają wymiar od 0,8 m do 1,0 m. Wysokość wszystkich drzwi wynoszą ok. 2,0 m.

Szerokość drzwi ewakuacyjnych z budynku od podwórza wynosi 1,16 m, szerokość drzwi ewakuacyjnych od ul. Targ Rakowy wynosi 2 x 1,2 m.

Drogi ewakuacyjne (korytarze oraz klatki schodowe) wyposażone są w oświetlenie ewakuacyjne spełniające wymagania Polskiej Normy.

Wyjścia i drogi ewakuacyjne oznakowano ewakuacyjnymi znakami bezpieczeństwa zgodnie z Polską Normą PN – 92/N-01256/01. Wykaz znaków stanowi załącznik nr 6 do instrukcji – „*Znaki ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej*”.

Warunki określone dla wyjść ewakuacyjnych w budynku są spełnione.

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Zaopatrzenie stanowią dwa hydranty zewnętrzne w uzbrojeniu ulicy Targ Rakowy i Hucisko – lokalizacja wskazana na planie ewakuacyjnym.

Drogi pożarowe do budynku

Dojazd do obiektu zapewniony jest od strony ulicy Targ Rakowy – droga utwardzona.

Instrukcję sporządził:

Marian Welenc – inspektor ochrony przeciwpożarowej (w zał. zaświadczenie str. 38)

II. OKREŚLENIE WYPOSAŻENIA W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE I GAŚNICE ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM.

Urządzenia przeciwpożarowe powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwującym zgodnie z zasadami określonymi w Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych.

Harmonogram poddawania okresowym przeglądom i konserwacji wybranych instalacji i urządzeń.

Nazwa urządzeń lub instalacji	Rodzaj badań	Ustalony czasookres	Wykonawca badań
Instalacje i urządzenia elektryczne	- pomiar oporności izolacji - pomiar skuteczności zerowania i ochrony przeciwpożarowej	- raz na rok - raz na 5 lat	- elektryk posiadający uprawnienia dozorowe „D”
Instalacja odgromowa	- badanie okresowe - oględziny	- raz na 5 lat - raz na rok	- elektryk posiadający uprawnienia dozorowe „D”
Gaśnice	- oględziny i sprawdzanie wartości ciśnienia (strzałka na połu) - badanie okresowe	- raz na rok	- zewnętrzna firma specjalistyczna
Hydranty wewnętrzne	- oględziny i sprawdzanie wydajności - węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z PN dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych	- raz na rok - raz na 5 lat	- zewnętrzna firma specjalistyczna
Okresowa kontrola całego budynku	- elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu - stan techniczny sprawności i wartości użytkowej obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia	- raz na rok - raz na 5 lat	- specjalista posiadający uprawnienia budowlane – zgodnie z obowiązującym prawem budowlanym
Instalacja przewodów kominowych wentylacyjnych	- czyszczenie i sprawdzenie stanu technicznego przewodów kominowych	- co najmniej raz w roku	- mistrz kominarski
System oddymiania klatki schodowej	- przegląd techniczny i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w sposób określony przez producenta	- nie rzadziej niż raz w roku - testowanie systemu co najmniej raz na kwartał	- wyspecjalizowana firma w zakresie systemów oddymiania autoryzowana przez producenta
Instalacja sygnalizacji alarmu pożaru – ISA	Zgodnie z instrukcją okresowej obsługi serwisowej systemu sygnalizacji pożaru.	Zgodnie z instrukcją okresowej obsługi serwisowej systemu	Specjalista w zakresie kontroli, obsługi technicznej i napraw instalacji – przeszkolone przez producenta lub dostawcę systemu.

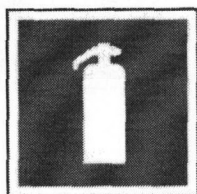
Z przeprowadzonych badań, przeglądów należy prowadzić stosowną dokumentację tj.: protokoły, oświadczenia zapisy w „Księżce obiektu”.

ROZMIESZCZENIE PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO I URZĄDZEŃ PRZECIWOŻAROWYCH W BUDYNKU.

Podręczny sprzęt gaśniczy (gaśnice)

W budynku biblioteki rozmieszczone są gaśnice w widocznych i łatwo dostępnych miejscach na poszczególnych kondygnacjach budynku (załącznik – plan ewakuacyjny). Miejsce lokalizacji gaśnic muszą być oznakowane tablicami fotoluminescencyjnymi zgodnie z:

„starą normą” **PN – 92/N-01256/01.** lub aktualną normą **PN-EN ISO 7010:2012**
(w przypadku wymiany oznakowania
np. podczas uzupełniania braków)

Zgodnie z Rozporządzeniem MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719) jedna jednostka masy środka gaśniczego minimum **2 kg** lub **3 dm³** powinna przypadać w strefach pożarowych zaliczonych do kategorii ludzi **ZL III** – na każde **100 m²**, odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż **30 m**. Do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej **1 m**.

Zasady rozmieszczenia gaśnic w budynku:

- a) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
 - przy wejściach do budynku,
 - na klatkach schodowych,
 - na korytarzach,
 - przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
- b) w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
- c) w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

W budynku biblioteki zastosowano gaśnice proszkowe typu GP4 ABC, GP6 ABC oraz gaśnice śniegowe GSE-2, GS-5x.

Gaśnice proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na ich działaniu inhibitującym (przerywającym) proces spalania będący reakcją chemiczną. Proszki przeznaczone są do gaszenia pożarów grupy A, B, C i E (drewna, papieru, tkanin, cieczy, gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem. Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec

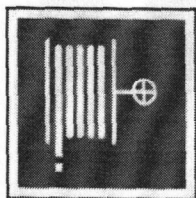
zniszczeniu. Ograniczenie stosowania proszków ma miejsce przede wszystkim w aparaturze i urządzeniach precyzyjnych, ponieważ proszek może spowodować zatarcie elementów ruchomych. Ze względu na wysokie ciśnienie robocze gaśnic proszkowych, mają one zdolność do zasięgu rzutu strumienia proszku na odległość od 5 do 8 m. Mogą być eksploatowane w temperaturach od -26°C do 30°C .

Gaśnice śniegowe to stalowe butle wypełnione ciekłym CO_2 . Po uruchomieniu takiej gaśnicy następuje rozprężenie CO_2 . Gazowy CO_2 jest cięższy od powietrza 1,5 razy i dlatego skutecznie tłumi ogień przez eliminację tlenu ze strefy spalania. Część CO_2 wydostaje się na zewnątrz gaśnicy w postaci zestalonego „śniegu” o temperaturze -78°C . Dlatego przy użyciu gaśnicy śniegowej należy pamiętać o unikaniu kontaktu odkrytych części ciała ze „śniegiem”. Gaśnice śniegowe stanowią najczęściej uzupełnienie gaśnic proszkowych. Choć zakres stosowania CO_2 do gaszenia jest określony umownie za pomocą grup pożarów B i C, gaśnice śniegowe powinniśmy rozmieszczać przeważnie w serwerowniach, kotłowniach, centralach telefonicznych, akumulatorowniach oraz przy tablicach rozdzielczych energii elektrycznej. Gazowy CO_2 nie tylko skutecznie gasi urządzenia mechaniczne czy elektroniczne, ale – co także jest ważne – nie pozostawia skutków ubocznych w postaci zatarcia bądź zabrudzenia. **Gaśnicą śniegową nie wolno gasić płonącego człowieka ze względu na możliwość powstania poważnych odmrożeń ciała.**

Urządzenia przeciwpożarowe

W budynku biblioteki na poszczególnych kondygnacjach zlokalizowanych jest 11 hydrantów wewnętrznych H-25 z węzłem półsztywnym o długości 30 m. Hydranty wodne muszą być oznakowane tablicami fotoluminescencyjnymi zgodnie z:

„starą normą” **PN – 92/N-01256/01.** lub aktualną normą **PN-EN ISO 7010:2012**
(w przypadku wymiany oznakowania
np. podczas uzupełniania braków)

Wewnętrzna sieć hydrantowa jest zaliczana do stałych urządzeń gaśniczych wodnych. Sieć hydrantowa składa się z nawodnionych rur wodociągowych zakończonych zaworami hydrantowymi. Zawór hydrantowy jest usytuowany wraz z odcinkiem węża i prądownicą w szafce hydrantowej.

Użycie hydrantu w przypadku powstania pożaru polega na:

- otwarciu szafki hydrantowej,

- rozwinięciu węża połączonego z zaworem i prądownicą,
- odkręceniu zaworu hydrantowego,
- skierowaniu strumienia wody do ogniska pożaru przy pomocy prądownicy wodnej.

Hydranty wewnętrzne są przeznaczone do gaszenia pożarów grupy A, np. papieru, tkanin.

Hydrantu nie należy używać do gaszenia instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem - grozi porażeniem.

III. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.

1. Wykrycie pożaru następuje przez system sygnalizacji pożaru.
2. Ochrona obiektu weryfikuje sygnał z centrali alarmowej i postępuje zgodnie z instrukcją użytkowania systemu alarmu pożarowego podłączonego do stacji monitorowania (załącznik nr 7).
3. Powiadomienie użytkowników obiektu o zagrożeniu następuje przez sygnalizatory akustyczne stanowiące element instalacji.
4. Jeśli instalacja nie zostanie uruchomiona, a wystąpił pożar – osoba, która zauważyła pożar niezwłocznie zawiadamia pozostałych użytkowników obiektu w możliwy dla siebie sposób (np. sygnały głosowe – „pali się, ewakuacja!”).
5. Podstawą bezpieczeństwa osób ewakuowanych jest szybkość ogłoszenia alarmu i skuteczność jego ogłoszenia.
6. **Jako sygnał alarmowy ustala się dźwięk sygnalizatorów akustycznych lub komunikat głosowy przekazywany telefonicznie lub osobiście – sygnał alarmowy stanowi konieczność przeprowadzenia ewakuacji.**
7. Pracownik, który zauważył zdarzenia lub pracownik ochrony alarmuje:

STRAŻ POŻARNĄ – tel. 998 lub 112

Alarmując Straż Pożarną należy podać:

- a. Gdzie się pali lub jakie wystąpiło zagrożenie - adres, rodzaj obiektu, piętro.
- b. Co się pali.
- c. Czy istnieje zagrożenie ludzi.
- d. Numer telefonu powiadamiającego o pożarze lub innym miejscowym zagrożeniu.
- e. Nazwisko i imię powiadamiającego.

UWAGA: Nie odkładaj słuchawki telefonu do czasu uzyskania potwierdzenia zgłoszenia przez dyżurnego straży pożarnej.

8. Decyzję o konieczności ewakuacji podejmuje Dyrektor WiMBP.
9. Pracownicy po usłyszeniu alarmu kończą pracę i przystępują do ewakuacji własnej oraz czytelników udając się w miejsce zbiórki do ewakuacji.

10. Całość ewakuacji nadzoruje Dyrektor WiMBP.

IV. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA.

1. EWAKUACJA – DEFINICJE I ZASADY EWAKUACJI

Ewakuacja

To zorganizowane działania zmierzające do usunięcia ze strefy zagrożonej ludzi, i/lub mienia w przypadku wystąpienia **pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia**. Konieczność jej przeprowadzenia może mieć miejsce w różnych stadiach niebezpiecznego zdarzenia.

Jak ewakuować ludzi

Celem ewakuacji ludzi jest zapewnienie osobom szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem. Do celów ewakuacji ludzi służą korytarze - poziome drogi ewakuacji i klatki schodowe - pionowe drogi ewakuacyjne, z których istnieje możliwość bezpośredniego wyjścia na zewnątrz.

W czasie prowadzenia ewakuacji zabronione jest:

- dokonywanie jakichkolwiek czynności mogących wywołać panikę,
- przechodzenie w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji,
- zatrzymywanie się lub tamowanie ruchu w inny sposób.

Osoby ewakuowane muszą podporządkować się poleceniom ratowników, to jest osób prowadzących ewakuację: strażakom, policjantom, pracownikom służby zabezpieczenia obiektu.

2. OGŁOSZENIE EWAKUACJI BUDYNKU BIBLIOTEKI

DYREKTOR WiMBP

**OSOBA UPOWAŻNIONA DO WYKONYWANIA OBOWIĄZKÓW DYREKTORA
(w przypadku nieobecności dyrektora)**

dowódca przybyłej jednostki straży pożarnej lub innej jednostki ratowniczej
z chwili przybycia jednostki Policji lub Państwowej Straży Pożarnej – dowódca tej jednostki przejmuje dowództwo nad akcją ewakuacyjną.

OGŁOSZENIE EWAKUACJI

***Powiadomienie kierowników komórek organizacyjnych biblioteki oraz interesantów
o podjętej decyzji o ewakuacji odbywa się poprzez:***

- 1) sygnalizatory akustyczne stanowiące element instalacji przeciwpożarowej
- 2) centralę telefoniczną
- 3) sygnały głosowe

Odwołanie ewakuacji następuje przez przekazanie następującego komunikatu:

„Odwołuję ewakuację”

3. OBOWIĄZKI KIEROWNIKÓW KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH W TRAKCIE EWAKUACJI

*W przypadku otrzymania wiadomości o rozpoczęciu ewakuacji,
kierownik komórki organizacyjnej lub osoba zastępująca powinni:*

- powiadomić pracowników o rozpoczęciu ewakuacji,
- w przypadku nieobecności koordynatora ewakuacji sprawdzić z wyznaczonym pracownikiem, czy wszyscy podlegli pracownicy i interesanci opuścili pomieszczenia w podległej komórce organizacyjnej,
- udać się wspólnie ze wszystkimi pracownikami do określonego miejsca zbiórki zgodnie z ustalonymi kierunkami ewakuacji,
- decyzję o ewakuacji mienia, wydać na wyraźne polecenie kierującego ewakuacją,
- w czasie wykonywania zadań nie dopuścić do paniki,
- czynnie uczestniczyć (o ile zajdzie taka konieczność) przy likwidacji zagrożenia i zabezpieczeniu mienia znajdującego się w obiekcie,
- po zebraniu informacji od koordynatorów ewakuacji sprawdzić czy wszyscy podlegli pracownicy stawili się w miejscu zbiórki – następnie zdać raport ze stanu osobowego Dyrektorowi WiMBP/osobie zastępującej lub przybyłemu na miejsce zdarzenia dowódcy jednostki ratowniczej.

4. OBOWIĄZKI KOORDYNATORÓW EWAKUACJI

Imienny wykaz osób wyznaczonych do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników zwanych dalej koordynatorami ewakuacji, stanowi **załącznik nr 8** do instrukcji. Do ich obowiązków należy:

- wskazanie kierunku ewakuacji osobom znajdującym się w rewirze jednostki koordynatora,
- sprawdzenie, czy wszyscy pracownicy i interesanci opuścili rewir jednostki koordynatora,

- koordynator przekazuje swojemu kierownikowi w punkcie zbiórki do ewakuacji informację o sprawdzeniu i opuszczeniu przez jego jednostkę budynku.

5. CZYNNOŚCI PRACOWNIKÓW PO OGŁOSZENIU SYGNAŁU O EWAKUACJI

- Zabezpiecz** dokumenty, pieczętki schowaj do szaf (sejfów).
- Wylłącz** komputer i urządzenia elektryczne, zgaś światło, w miarę możliwości zamknij okna.
- Ubierz się i zabierz swoje rzeczy osobiste** (torebka, telefon komórkowy), zamknij drzwi do pomieszczenia, klucz zostaw w zamku.
- Skieruj się w kierunku najbliższego wyjścia ewakuacyjnego** kierując się znakami umieszczonymi na korytarzach w pomieszczeniach biblioteki i udaj się do rejonu ewakuacji.

Przy poruszaniu się drogami ewakuacyjnymi należy stosować się do następujących zasad:

1. Osoby znajdujące się na drodze ewakuacyjnej poruszają się szybkim krokiem, lecz bez przebiegania i wyprzedzania osób znajdujących się przed nimi.
2. Nie wolno się zatrzymywać i poruszać w kierunku przeciwnym niż wyznaczonemu kierunkowi ewakuacji.
3. Szybkość poruszania się należy dostosować do osób znajdujących się przed nami.
4. Nie wolno napierać na osoby znajdujące się w drzwiach lub przejściach ewakuacyjnych.
5. W pomieszczeniach zadymionych poruszamy się w pozycji pochylonej, jak najniżej podłogi, gdzie jest najmniejsze stężenie dymu. W miarę możliwości usta i nos zasłaniać zmoczoną w wodzie chustką lub częścią ubrania.
6. Poruszać się wzdłuż ścian, zwracając uwagę na oznakowania o kierunku ewakuacji. zwracać uwagę na otwierające się drzwi, unikać zaczepienia odzieży o klamkę drzwi.
7. Należy zachować ciszę i spokój tak aby były słyszalne polecenia koordynatorów ewakuacji.
8. **NIE WOLNO KORZYSTAĆ Z WIND** – w przypadku wykrycia pożaru system przeciwpożarowy automatycznie uruchamia tryb zjazdu pożarowego: winda zjeżdża na poziom ewakuacyjny – **parter**. Osoby znajdujące się w windzie zostaną automatycznie przetransportowane na ten poziom.

6. OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW OCHRONY ORAZ PRACOWNIKÓW PORTIERNI WIMBP NA WYPADEK EWAKUACJI.

Po otrzymaniu zarządzenia o ewakuacji:

1. Otworzyć i udrożyć wyjścia ewakuacyjne.
2. Kierować strumień ludzi do poszczególnych wyjść.
3. Poinformować koordynatora ewakuacji parteru o ewentualnej obecności interesanta w pomieszczeniu toalety – czy został wydany klucz do WC.
4. Skierować przybyłe służby ratownicze do miejsc pożaru lub innego zagrożenia.
5. Monitorować przebieg ewakuacji, aby nie dopuścić do zatorów i paniki.

6. Współdziałać w ramach potrzeb z Policją, Strażą Pożarną.
7. Po usunięciu zagrożenia kontynuować ochronę obiektu na zasadach określonych w planie ochrony obiektu (dot. pracowników ochrony).

7. SPOSÓB EWAKUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH LUB POSZKODOWANYCH.

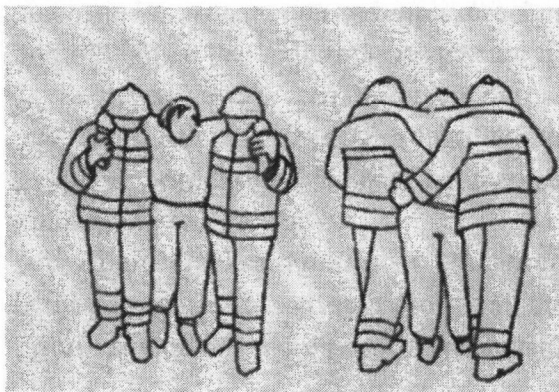
Na czas zatrudnienia, stażu lub praktyki osoby niepełnosprawnej w siedzibie biblioteki, Dyrektor WiMBP wyznacza opiekuna lub opiekunów odpowiedzialnych za pomoc w trakcie ewakuacji z budynku.

Sposoby postępowania wobec osób o ograniczonej zdolności poruszania podczas prowadzenia ewakuacji:

1. Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami narządów ruchu:

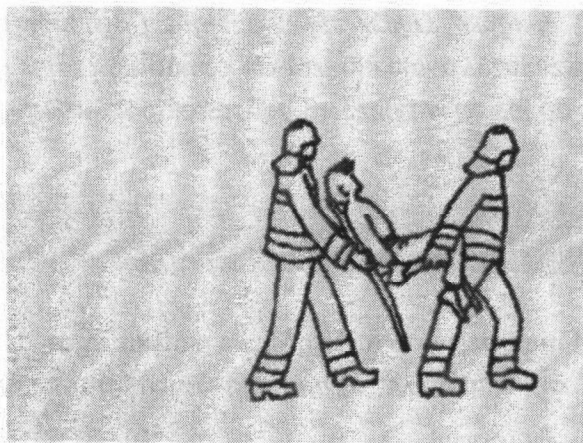
- a. osobę z niepełnosprawnością ruchową lub poszkodowanego ewakuujemy w sposób przedstawiony na poniższych rysunkach:

Wyprowadzanie poszkodowanego przez dwóch ratowników.

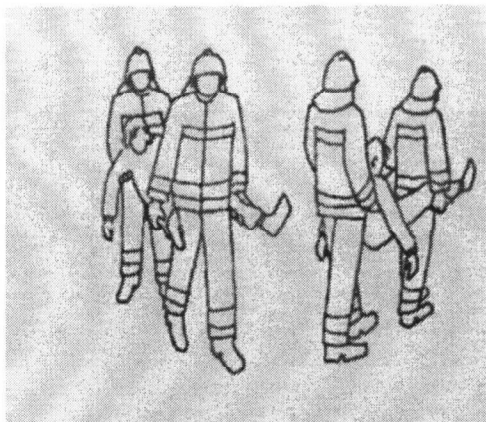
Metod polega na tym, że poszkodowany obejmuje swoimi kończynami górnymi szyję ratowników. Ratownicy z kolei ręce ewakuowanego przytrzymują za nadgarstki. Ratownicy rękami (wewnętrznymi w stosunku do ewakuowanego) podtrzymują ciało poszkodowanego w okolicy pasa. Poszkodowany może nawet cały ciężar swojego ciała przenieść na ciało ratownika, a nogami nieznacznie dotykać podłogi.

Wyprowadzanie poszkodowanego przy użyciu krzesła.

Ten sposób wynoszenia poszkodowanego stosujemy przy wykorzystaniu jakiegokolwiek krzesła biurowego. Ten sposób przenoszenia może zastąpić brak noszy i jest wskazany do przenoszenia po schodach (pionowych drogach ewakuacyjnych), przez które nie można przejść z osobą ratowaną na noszach.

Przenoszenie poszkodowanych chwytem „kończynowym”.

W przypadku, gdy osoba jest w stosunkowo dobrym stanie i nie choruje na choroby wewnętrzne lub nie jest po operacji, a jedynie ogólnie osłabiona, o utrudnionej sprawności ruchowej itp.- ewakuujemy ją chwytem kończynowym. Przenoszenie polega na tym, że jedna osoba chwyta poszkodowanego pod pachy głowę opierając o przednią część tułowia, natomiast druga osoba chwyta za kończyny dolne w okolicach kolan. Kończyny poszkodowanego są rozwarte i znajdują się na wysokości bioder drugiego ratownika. Ratownicy niosą poszkodowanego nogami do przodu.

- b. w sytuacji, gdy nie ma możliwości ewakuowania osoby mającej duże trudności w poruszaniu się, pomóż jej dotrzeć do bezpiecznego punktu oczekiwania i jak najszybciej powiadom pracownika ochrony, następnie kierującego ewakuacją (dowódcę Straży Pożarnej).

2. Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami wzroku:

- a. zanim nawiążesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osoby niewidome, wymień swoje imię i powiedz co się dzieje,
- b. chcąc poprowadzić osobę niewidomą do punktu zbiórki, zaproponuj jej swoje ramię/łokieć, zamiast chwytać ją za rękę,
- c. idąc opisz otoczenie i wskazuj przeszkody, np. **schody w górę, w dół**, wysławiaj się konkretnie – sam okrzyk „uwaga” jest niewystarczający.

3. Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami słuchu:

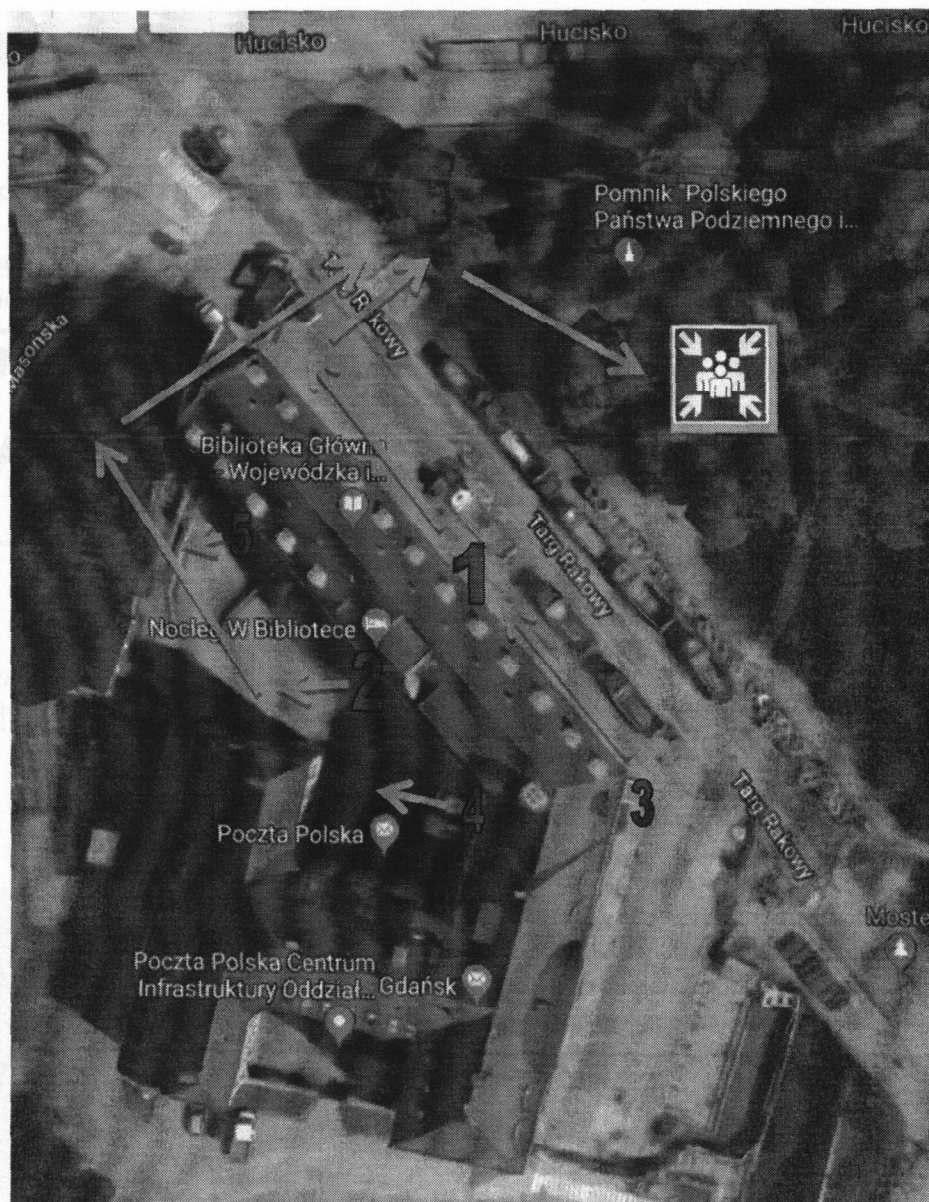
- a. osoba głucha nie usłyszy nawet jak powiemy do niej innymi słowami,
- b. jeśli ktoś nie zna języka migowego, możesz użyć gestów,
- c. jeśli masz możliwość zapisz informację (np. na telefonie, który ma przy sobie), komunikat powinien być prosty np. **pożar – opuść budynek, pożar – idź za mną**.

Pod żadnym pozorem, po ogłoszeniu alarmu nie wolno korzystać z urządzeń elektrycznych dla osób niepełnosprawnych - windy, podjazdy itp.

8. MIEJSCE ZBIÓRKI DO EWAKUACJI.

Po ogłoszeniu ewakuacji częściowej lub całego obiektu pracownicy są zobowiązani zebrać się w miejscu zbiórki do ewakuacji wskazanym na poniższym planie. W miejscu zbiórki sprawdzana jest obecność i wydawane są dalsze wskazówki dotyczące ewakuacji.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej
budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z dnia 22 czerwca 2010
r.) Dz.U. Nr 109, poz. 719**

§ 17. 1. Właściciel lub zarządca obiektu przeznaczonego dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, niezakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu.

4. Właściciel lub zarządca obiektu powiadamia właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia działań, o których mowa w ust. 1, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

Z praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji należy sporządzić sprawozdanie (**załącznik nr 4**) które będzie służyło jako:

- materiał szkoleniowy dla pracowników oraz osób funkcyjnych,
- podstawa do ujmowania w planach modernizacji obiektu zaleceń związanych z poprawą warunków ewakuacji.

V. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU, W TYM ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW, Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI.

Zapoznanie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi należy realizować w formie szkoleń. Celem szkolenia jest zapoznanie z niniejszą Instrukcją oraz nabycie podstawowych wiadomości z zakresu ochrony przeciwpożarowej a w szczególności z:

- zagrożeniem pożarowym występującym w budynku biblioteki,
- przyczynami powstania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- sposobami eliminacji zagrożenia pożarowego,
- zadaniami i obowiązkami pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- sposobu postępowania na wypadek powstania pożaru,
- warunkami przeprowadzenia ewakuacji i mienia,
- zasadami użycia podręcznego sprzętu gaśniczego.

Szkoleniem przeciwpożarowym objęci są wszyscy pracownicy bez względu na zajmowane stanowisko.

- **wstępne** – przeprowadzane przy przyjęciu do pracy pracownika,
- **okresowe** – przeprowadzane wraz ze szkoleniem BHP.

Przeprowadzenie szkolenia lub zapoznania się z niniejszą instrukcją powinno być stosownie udokumentowane (*wzór załącznik nr 5*), które należy przechowywać w aktach osobowych pracownika.